

ב"ה

פרשת יתרו

ויאמר יתרו עתה ידעתי כי גדול ה' יתרו יח, יא.

אומות העולם יכולים להגיע לדרגא של שבט לוי

כותב הרמב"ם ^[1] ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעבדו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלקים, ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים וללויים, הרי דוד עליו השלום אומר ^[2] ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי".

...יש לבאר דיוק לשון הרמב"ם "כל איש ואיש" – אף שלכאורה היה יכול לכתוב "כל איש" – שכוונתו לשני סוגים של אנשים: ובהקדמה – שישנם הטועים בלימוד הלכה זו, שכוונת הרמב"ם ליהודי שמוכדל מעניני העולם, ונמצא רק בארבע אמות של תורה, עד ש"תורתו אומנתו" ^[3]. אבל באמת, לא זו היא כוונת הרמב"ם כלל.

הרמב"ם מבאר שסדר ההנהגה ד"שבט לוי", ש"נדבה רוחו" . לעמוד לפני ה' לשרתו ולעבדו" – יכול להיות אצל "כל איש ואיש", היינו, אצל שני הסוגים שיש באנשים: בטבע בני אדם – יש אנשים בעלי חוש בענינים שכליים, אנשי שכל שמונחים בעניני חכמה ושכל, ענינים רוחניים; ויש אנשים בעלי חוש בענינים טבעיים, עניני העולם, אנשים מעשיים.

ועל דרך זה אצל בני ישראל ישנה החלוקה דיושבי אוהל ובעלי עסק, מארי אורייתא ומארי עובדין טבין, אלה שתורתם אומנתם ושאר בני ישראל שקובעים עתים לתורה ורוב הזמן עוסקים ב"מנהג דרך ארץ" ^[4].

וזוהי כוונת הרמב"ם בכתבו "ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש" - שכל אחד משני סוגי האנשים יכול להגיע לסדר העבודה דשבט לוי, והיינו, שגם לאחר ש"נדבה רוחו כו" להיות כמו שבט לוי, נשאר כל אחד בסוגו הקודם.

ומוסיף הרמב"ם חידוש גדול - שמפרשי הרמב"ם לא עמדו על זה - "מכל באי העולם": "כל באי העולם" הוא לשון המשנה^[5]: "בראש השנה כל באי העולם^[6] עוברין לפניו כבני מרון", וקאי הן על בני ישראל והן על אומות העולם.

וזוהו שמחדש הרמב"ם כאן - שהענין של שבט לוי שייך לא רק לבני ישראל, אלא ל"כל באי העולם", היינו, שגם אומות העולם יכולים להגיע לדרגה זו. [ועל דרך שמצינו בתנא דבי אליהו^[7] "בין ישראל בין עובדי-כוכבים . . בין עבד בין שפחה" - שכולם יכולים להגיע להדרגה אודותה מדובר שם].

וזוהו גם הדין ש"חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא"^[8] - דכיון שגם אצל "כל באי העולם" יכול להיות מעמד ומצב ש"יהיה ה' חלקו ונחלתו כו", בהכרח לומר שיש לו חלק לעולם הבא.

וגם לאחר שהרמב"ם מוסיף "מכל באי העולם", עדיין יש צורך וחידוש במה שכתוב לפני זה "כל איש ואיש" - כי, אף ש"כל באי העולם" כולל הן בני ישראל והן אומות העולם, יש מקום לומר שענין זה שייך רק לסוג האנשים שהם בעלי שכל, ולכן יש צורך להדגיש את השייכות לכל סוגי האנשים, "כל איש ואיש", הן אנשי שכל והן אנשי מעשה, ובזה גופא - לא רק מבני ישראל בלבד, אלא "מכל באי העולם".

ובשביל זה צריך - לכל לראש - "להַבְּדִיל": אין הכוונה שצריך להסתגר מהעולם; יכול הוא להשאר "איש ואיש מכל באי העולם", אפילו אינו בן ברית, אבל צריכה להיות אצלו הנחה שהוא מובדל מעניני העולם; הוא לא כמו כל העולם, הוא לא "מונח" בעניני העולם

אם נשאר אצלו הקשר לעניני העולם - לא יוכל לפעול בעצמו כל פרטי הענינים "לעמוד לפני ה' וכו'", כשם ששבט לוי לא יכולים לערוך מלחמה ולנחול כשאר ישראל, וביחד עם זה, לעבוד את ה' לשרתו. וכדאיתא בחובת הלכות^[9]: "כאשר לא יתחברו בכלי אחד המים והאש, כן לא תתחבר בלב המאמין אהבת העולם הזה ואהבת העולם הבא".

ולכן, לכל לראש צריך "להקביל", ורק לאחרי זה - כאשר ישנו הענין ד"סור מרע" - יכול לבוא "לעמוד לפני ה' וכו'".

קטע משיחת י"ב תמוז, ה'תשכ"ד רשימת השומעים בלתי מוגה. תו"מ חלק מ' ע' 226.

- [11] סוף הלכות שמיטה ויובל.
- [12] תהלים טז, ה.
- [13] ראה שבת יא, א.
- [14] ראה ברכות לה, ב. תניא אגה"ק ס"ה (קט, א). תו"א ר"פ תרומה.
- [15] ר"ה פ"א מ"ב.
- [16] ראה שינויי גירסאות לר"ה שם.
- [17] רפ"ט.
- [18] רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ה. הל' עדות ספי"א. הל' מלכים ספ"ח.
- [19] שער ח פ"ג אופן כה. וראה פתח השער לשער אהבת ה'.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה